

sieć obywatelska

WATCHDOG·^

polska

Jak szukać informacji o prawie?

System Analizy Orzeczeń Sądowych

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

sieć obywatelska

WATCHDOG·^

Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych

Projekt "System Analizy Orzeczeń Sądowych" finansowany przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Innowacje Społeczne

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

Od 12 lat stoimy na straży prawa do informacji.

Po co nam prawo?

PRAWO

jest dla ciebie,
a nie przeciwko tobie

pokazuje, że nie ma
sytuacji bez wyjścia

dotyczy cię nie tylko,
kiedy jest źle

Szukaj rozwiązania
najlepszego
dla siebie!

Szukaj informacji
o swoich prawach
w wiarygodnym
źródle!

upływ terminu
do odwołania

**Konsekwencje
nieznajomości
prawa**

wykorzystanie
niewiedzy przez
„naciągaczy”

problemy
finansowe

przedawnienie

Prawa człowieka

10.12.1948

uchwalono
Powszechną Deklarację
Praw Człowieka

Po zakończeniu II wojny światowej państwa zgodziły się, że nigdy podobna sytuacja nie może się zdarzyć.

GODNOŚĆ LUDZKA
jest wartością najwyższą

fakt bycia człowiekiem

prawo do
życia

wolność
wypowiedzi

wolność od
tortur

wolność
zgromadzeń

Te prawa przysługują każdemu i każdej.

WATCHDOG[^]

Prawa człowieka

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka przekazuje ideę. Nie możemy się na nią powoływać, dochodząc swoich praw.

Obowiązkiem państwa jest dbanie, żebyśmy z tych praw mogli korzystać.

Prawa człowieka mogą być ograniczone tylko wtedy, gdy naruszają prawa innych osób, przewiduje to ustawa i jest to konieczne w demokratycznym państwie prawnym.

Wiążące Polskę ratyfikowane umowy międzynarodowe to m.in.:

- ✓ *Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności*
- ✓ *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych*
- ✓ *Międzynarodowy Paktu Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych*
- ✓ *Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych*
- ✓ *Konwencja o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej*

Źródła prawa powszechnie obowiązującego w Polsce

Konstytucja RP

Ratyfikowane umowy międzynarodowe

(za uprzednią zgodą wyrażoną w ustawie, np. Konwencja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności – wszystkie ustawy w Polsce powinny być z nimi zgodne)

Prawo Unii Europejskiej

(istotne znaczenie mają rozporządzenia UE)

Ustawy, w tym takie, których tytuł to „kodeks” (Kodeks karny), „ordynacja” (Ordynacja podatkowa) czy „prawo” (Prawo budowlane)

Rozporządzenia (zawsze wydawane na podstawie ustawy i w zakresie upoważnienia ustawowego, nie ma rozporządzeń samoistnych)

Akty prawa miejscowego (tak jak rozporządzenia, są wydawane na podstawie i w granicach upoważnienia ustawowego; obowiązują na obszarze działania organu, który je wydał, np. uchwały rady miejskiej w Goleniowie – obowiązują na obszarze gminy Goleniów)

Gdzie szukać informacji o prawie?

- ✓ Dziennik Ustaw - <http://dziennikustaw.gov.pl/>
- ✓ Dziennik Urzędowy RP "Monitor Polski" - <http://monitorpolski.gov.pl/>
- ✓ Dzienniki urzędowe ministrów, dzienniki urzędowe urzędów centralnych, wojewódzkie dzienniki urzędowe
- ✓ Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej - <http://eur-lex.europa.eu/oj/direct-access.html?locale=pl>
- ✓ Internetowy System Aktów Prawnych - <http://isap.sejm.gov.pl/>
- ✓ Orzecznictwo (wyszukiwarki sądów powszechnych i sądów administracyjnych) - [http:// www.saos.org.pl](http://www.saos.org.pl)

Gdzie szukać informacji o prawie?

**Wyroki,
postanowienia
i uchwały**

- ✓ Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- ✓ Trybunału Unii Europejskiej,
- ✓ Sądu Najwyższego,
- ✓ sądów powszechnych,
- ✓ sądów administracyjnych,
- ✓ Trybunału Konstytucyjnego

Są to konkretne historie ludzi i problemów, jakie mają.
Te problemy nie dotyczą tylko tych osób.
Nas też dotyczą albo mogą dotknąć.

Sąd powszechny

Sąd powszechny - wydział cywilny, pracy i ubezpieczeń społecznych, rodzinny i nieletnich

Rozprawa rozpoczyna się po wniesieniu pozwu. W sprawie występują powód/ka i pozwany/a.

odszkodowanie, alimenty (małżonka/ki, na rodziców i na wnuki/czki), przyjmowania spadku, umowy zawierane na odległość, darowizny i służebność osobista, odwrócona hipoteka, zadłużenia ("chwilówki"), atrudnianie młodocianych, niewypłacanie wynagrodzenia, zasiłki pielęgnacyjne dla opiekunów/ek osób z niepełnosprawnościami, zwrot kaucji za mieszkanie komunalne, farmy wiatrowe i linia przesyłowa wysokiego napięcia, prawo do zasiłku i ubezpieczenia, kredyty, zwrot kaucji za mieszkanie komunalne

Sąd powszechny - wydział karny

Rozprawa zaczyna się po wniesieniu aktu oskarżenia przez prokuratora. W sprawie występują prokurator/ka, pokrzywdzony/a albo oskarżyciel/ka posiłkowa, oskarżony/a.

- ✓ cyberprzemoc;
- ✓ przestępstw w sieci;
- ✓ wyroki nakazowe;
- ✓ konflikty sąsiedzkie (hałas, bezpodstawne wezwanie policji);
- ✓ przemoc w rodzinie.

Sąd administracyjny

Rozprawa zaczyna się po wniesieniu skargi. W rozprawie uczestniczą: skarżący i organ, przeciwko któremu wniesiono skargę.

- ✓ beczynności organów władzy
- ✓ pozwolenia na budowę
- ✓ koncesji i zezwoleń
- ✓ podatku od spadków i darowizn
- ✓ rozgraniczenia nieruchomości
- ✓ wywłaszczenia

Sąd Najwyższy - wybrane kompetencje

1. protesty wyborcze
2. sprawuje nadzór nad działalnością sądów powszechnych i wojskowych:
  - a. rozpoznaje kasacje oraz inne środki odwoławcze,
  - b. podejmuje uchwały rozstrzygające zagadnienia prawne np.: emerytury pomostowe, umowy o pracę, prawo do lokalu socjalnego, likwidacja spółki, wspólność majątkowa małżonków

Trybunał Konstytucyjny - orzeczenia

1. Bada zgodność aktów prawnych z Konstytucją i rozstrzyga spory kompetencyjne pomiędzy organami władzy.
2. Skarga konstytucyjna.

„Każdy, czyje konstytucyjne wolności lub prawa zostały naruszone, ma prawo, na zasadach określonych w ustawie, wnieść skargę do Trybunału Konstytucyjnego w sprawie zgodności z Konstytucją ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o jego wolnościach lub prawach albo o jego obowiązkach określonych w Konstytucji.”

(art. 79 Konstytucji RP)

Krajowa Izba Odwoławcza

1. Rozpoznaje odwołania wnoszone w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego.
2. Dotyczy przedsiębiorców, np.: tajemnica przedsiębiorstwa, składanie ofert, wadium.

Po co korzystać z orzecznictwa?

1. Możemy sprawdzić czy podobna sytuacja, w jakiej się znaleźliśmy, trafiła kiedykolwiek do sądu i jakie rozstrzygnięcie zapadło.
2. Możliwe, że nie tylko nam się coś podobnego wydarzyło. Nie jesteśmy sami/e. To się zdarza.
3. Dostajemy różne argumenty w swojej sprawie.
4. Oswajamy specyficzny, hermetyczny język, uczymy się go rozumieć.

Zastrzeżenie:

W Polsce nie obowiązuje prawo precedensowe. Wyrok, który zapadł w jednej sprawie, nie gwarantuje, że taki sam zapadnie w podobnej.

To jest szansa, bo może być dla nas bardziej korzystny, ale i zagrożenie, jeśli sąd rostrzygnie na naszą niekorzyść. Wszystko zależy od tego, jakie argumenty przygotujemy.

Sygn. akt I CSK 190/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka (przewodniczący)
SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)
SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko Miastu W.
o nakazanie udostępnienia informacji publicznej,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 8 listopada 2012 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej
od wyroku Sądu Okręgowego
z dnia 4 listopada 2011 r.,

oddala skargę kasacyjną.

rodzaj orzeczenia (wyrok, postanowienie, uchwała, itd.) – są one wydawane w innych sytuacjach i mogą być zaskarżalne w odmienny sposób

kiedy zapadło, kto orzekał, w jakiej sprawie (czyli z czyjego powództwa/z czyjej skargi, czegoś ktoś żądał/dochodził)

rozstrzygnięcia – kluczowe, gdyż z niego wynika, czy „wygraliśmy”, czy też nie

Uzasadnienie orzeczenia

Sygn. akt I C 2466/12

Uzasadnienie

Powód prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą ... wystąpił z pozwem przeciwko Wojewódzkiemu Lubuskiemu – Marszałkowi Województwa Lubuskiego o zobowiązanie do udostępnienia umowy o dofinansowanie projektu „Szerokopasmowe lubuskie – budowa sieci szkieletowo-dystrybucyjnej na terenie białych pól w województwie lubuskim” numer RPLB.01.03.00-08-003/10 zawartej z ... w ... wraz ze wszystkimi załącznikami, jako informacji publicznej. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, iż w dniu 07.01.2011 r. wystąpił z wnioskiem do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego w Zielonej Górze, ... udostępnienie ... wa sieci

Część ta nie przekazuje nam informacji o tym, jak sąd stosuje prawo, tylko daje nam obraz tego, z czym ktoś przyszedł do sądu.

Uzasadnienie rozpoczyna się od **przedstawieniu stanu faktycznego sprawy**, czyli o co w niej chodziło, kto co zrobił (albo nie zrobił), czego żądał, jak (i dlaczego) sprawa znalazła się w sądzie

W tej części sąd nie ocenia, ale dokonuje sprawozdania sprawy. Dlatego też **część tę określa się jako „sprawozdawczą” albo „historyczną”**.

Merytoryczna część orzeczenia

„uratowała mi życie”, do inaczej przez doparacze zrobiłby krzywdę sobie i innym.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: odpisów wyroków k. 18 – 19, 20 – 21, 22, 27, 28, 34, opinii o skazanym k. 43 – 44, 45 – 46, 78 – 80, informacji o pobytach i orzeczeniach k. 47 – 55, Rejonowego Szczecin Prawobrzeże i Zachów w Szczecinie odnośnie wykonania kary k. 66, informacji z Sądu Rejonowego Poznań Grunwald i Jeżyce w Poznaniu odnośnie w VIII K 882/15 k. 76, postanowienia Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 10.02.2026 – 11, akt wykonawczych III Wp 153/15.

Sąd Okręgowy dał wiarę wszystkim ww. dokumentom stanowiącym podstawę rozstr. autentyczność nie nasuwały zastrzeżeń. Zostały one sporządzone w przewidzianej p wydane przez uprawnione podmioty w zakresie ich działania. Żaden z uczestników n postępowania ich wiarygodności. Sąd nie znalazł jakichkolwiek podstaw, by zakwe Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie należy zwrócić uwagę na istotną zmianę regulacji prawnej instytucji wyrok orzekania kary łączonej, wprowadzoną z dniem 01 lipca 2015 roku na podstawie ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 19 ust. 1 tej ustawy, przepisów rozdziału IX kodeksu karnego w nowym prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej usta orzeczenia kary łączonej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu Wskazana w przepisie przejściowym sytuacja ma miejsce w niniejszej s

Słowa-klucze, bowiem za nimi zaczyna się merytoryczna, kluczowa treść orzeczenia, czyli to, jak w konkretnej sprawie zastosuje sąd prawo.

Na początku części merytorycznej najczęściej sąd wskazuje na stan prawny danej sprawy, a w dalszej części odnosi go do danej sprawy

<https://www.saos.org.pl/judgments/217423>

WATCHDOG[^]

System Analizy Orzeczeń Sądowych

www.saos.org.pl

WATCHDOG[^]

Współpracuj z nami!

**Przyłącz się
do nas!**

**Dziękujemy
za każdą wpłatę!**

Rozliczamy się z każdej złotówki. Nasze działania oraz wydatki są jawne.

Sprawdź na

bip.siecobywatelska.pl

Przełącz się do nas!
Przeznacz nam swój 1% - wpisz ten numer **KRS 0000181348** do swojego formularza PIT i namów znajomych, by zrobili to samo!

Wpłać darowiznę lub ustaw w swoim banku stałe zlecenie, wpisując dowolną kwotę, którą chcesz w wybranym okresie przelewać na nasz rachunek.

Jeżeli masz firmę, **wpłać darowiznę lub skontaktuj się z nami w sprawie współpracy.** Pamiętaj też, że ustawa o CIT przewiduje możliwość obniżenia przez firmę jej zobowiązania podatkowego poprzez m.in. wpłatę darowizny na rzecz organizacji pożytku publicznego, którą jesteśmy.

WATCHDOG[^]

Współpracuj z nami!

---

sieć obywatelska

WATCHDOG[^]
polska

biuro@siecobywatelska.pl

tel: +48 22 844 73 55

www.siecobywatelska.pl

www.facebook.com/SiecObywatelskaWatchdogPolska

www.twitter.com/siecobywatelska?lang=pl

Poradnia prawna dostępu do informacji publicznej

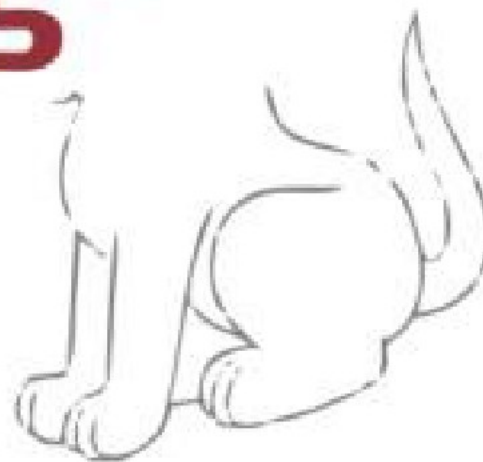
<http://porady.siecobywatelska.pl/>

WATCHDOG[^]

Współpracuj z nami!

sieć obywatelska

WATCHDOG[^]

Wspieraj Sieć:

29 2130 0004 2001 0343 2101 0001

WATCHDOG[^]

Dziękujemy!

S. ^

WATCHDOG[^]